

Звіт про роботу Державного архіву Харківської області у 2014 році

На виконання Плану роботи Харківської обласної державної адміністрації на 2014 рік Державним архівом Харківської області (далі – Державний архів) проведено низку заходів, віднесених до його компетенції.

У звітному році відбулося 6 розширених засідань колегії, передбачених Планом роботи колегії Державного архіву на 2014 рік. У рамках засідань колегії розглянуто 24 запланованих питання та 1 питання позапланово (про стан організації діловодства та збереженості документів НАФ в архівному підрозділі Департаменту у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації).

Серед них, зокрема, питання про підсумки роботи Державного архіву та місцевих архівних установ області, структурних підрозділів Державного архіву за 2013 рік, перше півріччя та 9 місяців 2014 року, про виконання Державним архівом Програми перевіряння наявності документів (2009-2019 рр.) у 2014 році, про стан розсекречення документів, про стан виконання Державним архівом Регіональної програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2010-2014 рр. у I півріччі 2014 року, про стан розгалуження мережі трудових архівів Харківської області за 2013 рік та завдання на 2014 рік, про стан роботи зі зверненнями громадян у Державному архіві та архівних відділах РДА і міськрад області, про роботу веб-сайту архіву, про заходи щодо забезпечення дотримання правил охорони праці та протипожежної безпеки у Державному архіві Харківської області тощо.

За звітний період проведено 6 засідань Науково-методичної ради (НМР) Державного архіву. На засіданнях НМР розглянуто та схвалено 11 тематичних переліків документів і матеріалів, підготовлених для експонування на виставках, з них для розміщення на сайті Державного архіву – 4; розглянуто стан підготовки 3 друкованих видань: збірника архівних документів «Листи з неволі», науково-інформаційного видання «Харківський архівіст» за 2014 рік та Анотованого реєстру описів фондів радянського періоду Державного архіву Харківської області (позапланово); 3 методичних розробки та статті, підготовлені співробітниками Державного архіву.

За звітний період проведено 14 засідань експертно-перевірної комісії (ЕПК) Державного архіву, на яких погоджено 20 положень про архівні підрозділи, 33 положення про експертні комісії, 26 інструкцій з діловодства, 38 номенклатури справ підприємств, установ і організацій-джерел комплектування Державного архіву та 402 номенклатури справ інших підприємств і організацій.

27 червня 2014 року в малій залі Харківської обласної державної адміністрації відбулася обласна селекторна нарада під головуванням заступника директора Державного архіву Є.О. Куца, у рамках якої обговорювалися питання про стан виконання архівними відділами РДА та міськрад області у 2014 році Плану-графіку на 2012-2016 роки першочергового

приймання документів, що належать до Національного архівного фонду, та стан виконання архівними відділами РДА і міськрад області Плану передавання документів тривалого зберігання до трудових архівів на 2014 рік.

За підсумками наради прийнято протокольне рішення, яке доведено до відома голів РДА та міських голів міст обласного значення. На виконання даного рішення керівництвом РДА та міськрад двічі поінформовано Державний архів про результати проведеної роботи.

Певна увага упродовж 2014 року приділялась питанням підвищення кваліфікації представників архівних установ, архівних підрозділів, архівів, служб діловодства та експертних комісії підприємств, установ та організацій різних форм власності.

З метою підвищення фахового рівня співробітників, які працюють з документами на підприємствах, в установах та організаціях, 2014 року проведено 2 семінарські заняття з підвищення кваліфікації поза межами Державного архіву: 20 лютого 2014 року на базі Нововодолазької РДА для 34 керівників навчальних та навчально-виховних закладів району та 27 лютого 2014 року на базі Обласного навчально-методичного центру підвищення кваліфікації працівників культосвітніх закладів для 30 директорів шкіл естетичного виховання Харківської області з питань проведення експертизи цінності документів та складання номенклатури справ.

Низку семінарів проведено на базі Державного архіву. Це, зокрема, семінар із підвищення кваліфікації та обміну досвідом для працівників архівних відділів РДА та міськрад області з питань організації їх роботи (12 та 13 лютого 2014 року); практичний семінар із підвищення кваліфікації для відповідальних за архів та діловодство установ, підприємств і організацій – джерел комплектування Державного архіву, у якому взяли участь 15 осіб (17 квітня поточного року); семінар із підвищення кваліфікації працівників діловодних, архівних та експертних служб підприємств, установ і організацій (на платній основі), у якому взяли участь 5 осіб (з 07 по 15 квітня 2014 року); із підвищення кваліфікації для працівників архівних відділів РДА, міськрад та трудових архівів області з питань організації їх роботи (16 та 17 квітня 2014 року); із питань складання паспортів установ, підприємств та організацій (30 жовтня) семінар для начальників архівних відділів райдержадміністрацій, архівних відділів міськрад (взяли участь 33 особи).

Аналогічна робота проводилася і місцевими архівними установами області: проведено 83 семінари для працівників діловодних служб та архівних підрозділів установ, підприємств і організацій, у роботі яких взяли участь 1 861 слухачів. Основні теми, що розглядалися у рамках проведених семінарів, стосувалися упорядкування документів підприємств, установ, органів місцевого самоврядування, які є джерелами формування НАФ, ведення архівної справи, складання інструкцій з діловодства, основних вимог та організації роботи щодо складання номенклатури справ, порядку передачі документів на державне зберігання тощо.

22 червня 2014 року заступник директора Державного архіву Л.М. Юдіна, начальник відділу організації та координації архівної справи О.С. Гнезділо та

головний спеціаліст цього ж відділу О.С. Коптева взяли участь у роботі VII Науково-технічної конференції НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії», організаторами якої виступили Державний департамент страхового фонду документації та Науково-дослідний, проектно-конструкторський та технологічний інститут мікрографії. Під час проведення конференції Л.М. Юдіна та О.С. Коптева виступили з доповідями відповідно: «Методи здійснення контролю за додержанням підприємствами, установами та організаціями законодавства про Національний архівний фонд та архівні установи» (матеріали опубліковано у Тезах доповідей VII Науково-технічної конференції НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії» (22-23 травня 2014 р. м. Харків). – Х.: НДІ макрографії, 2014. – С. 74-76) та «Веб-сайт Державного архіву Харківської області як важливий інструмент інформаційної політики архіву» (матеріали опубліковано у Тезах доповідей VII Науково-технічної конференції НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії» (22-23 травня 2014 р. м. Харків). – Х.: НДІ макрографії, 2014. – С. 67).

За звітний період працівники архівних відділів РДА та міськрад області взяли участь у 4-х семінарах з підвищення кваліфікації, проведених Державним архівом.

Щотижня начальники архівних відділів брали участь в апаратних нарадах РДА. Начальник Архівного відділу Борівської РДА виступила на апаратній нараді у виконкомі райради з доповіддю про стан роботи з документами в бюджетних установах району. Начальником Архівного відділу Коломацької РДА було підготовлено доповідь на апаратну нараду при голові райдержадміністрації щодо створення в районі Трудових архівів при сільських (селищній) радах відповідно до законодавчих документів з питань архівної справи. Начальник Архівного відділу Первомайської РДА виступила на апаратній нараді Первомайської РДА з питання «Про роботу архівного відділу райдержадміністрації». Начальник архівного відділу Печенізької РДА на апаратних нарадах Печенізької райдержадміністрації висвітлював питання про необхідність створення трудових архівів на території Печенізького району та необхідність упорядкування документів в установах.

Начальник Архівного відділу Балаклійської РДА взяла участь у 2-х засіданнях постійних комісій XXXVI сесії VI скликання Балаклійської райради 31.01.2014 р. з питання фінансування Комунального підприємства Балаклійської районної ради «Балаклійський районний трудовий архів».

Начальник архівного відділу Барвінківської РДА взяла участь у прямому телефонному зв'язку з населенням району з питання «Архівування документів».

Здійснювався контроль за діяльністю архівних підрозділів (архівів) установ, організацій та підприємств списку № 1 – юридичних осіб-джерел формування НАФ, які передають документи на постійне зберігання до Державного архіву, у ході якого проведено 53 комплексних та 66 тематичних

перевірянь стану збереження документів НАФ в архівних підрозділах та службах діловодства.

Здійснювався також контроль за діяльністю архівних підрозділів (архівів) установ, організацій та підприємств списку № 1 – юридичних осіб-джерел формування НАФ, які передають документи на зберігання до архівних відділів РДА та міськрад області, у ході якого проведено 102 комплексних перевірки (найбільша кількість проведена архівними відділами Красноградської, Харківської РДА та Чугуївської міськради), 112 тематичних перевірок (найбільша кількість проведена архівними відділами Валківської, Сахновщинської РДА та Лозівської міськради) та 66 контрольних (найбільша кількість проведена архівними відділами Краснокутської РДА та Люботинської міськради).

Досить активною упродовж звітного року була виставкова діяльність Державного архіву: підготовлено та відкрито 22 виставки архівних документів, серед яких 5 – у режимі on-line. Їх тематика була наступною:

- «Життя заради життя» (до 95-річчя від дня народження видатного кардіолога Л.Т. Малої);
- «До Дня Соборності України»;
- «Живу та пам'ятаю» (до Дня пам'яті жертв Голокосту);
- «Афганістан болит в моєй душі» (до Року відзначення учасників бойових дій на території інших держав);
- «Афганістан болит в моєй душі» (до Року відзначення учасників бойових дій на території інших держав) - on-line;
- «Невмируще слово Кобзаря» (до 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка);
- «Видатний астроном Барабашов М.П.» (до 120-річчя з дня народження) - on-line;
- «Поляки на Харківщині»;
- «Харків та Харківська область у перші дні війни» - on-line;
- «Пам'яті жертв Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років присвячується»;
- «Тернисті дороги харківської інтелігенції» (до Дня пам'яті жертв політичних репресій в Україні);
- «Символи українського народу» (до 18-ої річниці Конституції України);
- «З історії Харківського театру ляльок ім. Н.К. Крупської» (до 75-річчя відкриття театру);
- «З історії Харківського театру ляльок ім. Н.К. Крупської» (до 75-річчя відкриття театру) - on-line;
- «Війна, що сколихнула усі народи» (до 100-х роковин початку Першої світової війни 1914-1918 років);
- «Збережемо пам'ять про подвиг народний» (до 71-річниці визволення міста Харкова) - on-line;
- «До 23-ї річниці незалежності України»;
- «Усі сили на боротьбу з ворогом!» (до Дня партизанської слави);

- «Славні сини українського народу» (до Дня Українського козацтва);
- «Пам'ять жива» (до 70-річчя звільнення України від фашистських загарбників);
- «Скорботна пам'ять поколінь» (до 81-річчя вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років);
- «До Дня працівників архівних установ України».

З експозиціями виставок ознайомилися студенти вищих навчальних закладів м. Харків, працівники Державного архіву, його відвідувачі та дослідники.

Сюжети про відкриття в держархіві області виставки «Афганістан болит в моєй душі» (до Року відзначення учасників бойових дій на території інших держав) розміщені 14 лютого 2014 року на наступних інтернет-порталах: Харківського міського союзу ветеранів Афганістану, Укрінформ, сайті Харківської обласної державної адміністрації.

13 лютого 2014 року вийшов в ефір у вечірніх новинах Харківської обласної державної телерадіокомпанії «ОТБ» сюжет в радіопередачі «Новини» про презентацію спільного виставкового проекту «Афганістан болит в моєй душі».

20 червня 2014 року на відкритті виставки архівних документів «Пам'яті жертв Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років присвячується» (до Дня Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні) були присутні кореспонденти обласного телебачення «ОТБ», Регіональної телекомпанії «7 канал» («Харьковские известия») та представники прес-служби Харківської обласної державної адміністрації.

Головний спеціаліст відділу інформації та використання документів Плисак В.А. надала коментарі до розміщених на виставці документів.

Сюжети про виставку вийшли в ефір у вечірніх новинах місцевих телерадіокомпаній, а інформація – на інтернет-порталах.

27 червня 2014 року на відкритті виставки «Символи українського народу» (до 18-ої річниці Конституції України) були присутні військовослужбовці Інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, яким заступник начальника відділу інформації та використання документів Макарова М.М. надала коментарі до виставки та ознайомила їх з історією становлення українських конституцій та української державності.

31 жовтня 2014 року у Державному архіві проведена читацька конференція «Культурна спадщина Слобожанщини».

У роботі конференції взяли участь співробітники Державного архіву, науковці, викладачі ВНЗів Харкова, театрознавці, представники музеїв та бібліотек, редакційних колегій. Під час конференції експонувалася виставка архівних документів з особистого архіву завідуючої сектором виховної роботи Харківського національного університету комунального господарства ім. О. М. Бекетова, лауреата муніципальної премії міськвиконкому, заслуженого робітника Трипутіної Наталії Петрівни, також було заслухано та обговорено

низку цікавих доповідей, підготовлених як співробітниками Державного архіву, так і дослідниками, які працюють у його читальних залах.

За звітний період Державний архів взяв участь у 9-ти радіопередачах, 3-х телепередачах, підготував 7 статей для оприлюднення на шпальтах місцевих періодичних видань.

Досить широко висвітлювалася виставкова діяльність Державного архіву.

Сюжети про відкриття виставки «Афганістан болит в моєй душі» (до Року відзначення учасників бойових дій на території інших держав) 14 лютого 2014 року розміщені на наступних інтернет-порталах: Харківського міського союзу ветеранів Афганістану, Укрінформ, сайті Харківської обласної державної адміністрації. Сюжет про презентацію спільного виставкового проекту «Афганістан болит в моєй душі» вийшов в ефір у вечірніх новинах Харківської обласної державної телерадіокомпанії «ОТБ» в радіопередачі «Новини» 13 лютого 2014 року.

На відкритті виставки архівних документів «Пам'яті жертв Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років присвячується» (до Дня Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні), яка відбулася 20 червня 2014 року, були присутні кореспонденти обласного телебачення «ОТБ», Регіональної телекомпанії «7 канал» («Харьковские известия») та представники прес-служби Харківської обласної державної адміністрації.

Сюжети про виставку вийшли в ефір у вечірніх новинах місцевих телерадіокомпаній, а інформація – на інтернет-порталах.

Поряд із цим фахівцями Державного архіву надавалися коментарі журналісту Харківської обласної державної телерадіокомпанії про склад документів Державного архіву періоду Великої Вітчизняної війни, що були використані у програмі «На жорнах війни»; до виставки архівних документів «Тернисті дороги харківської інтелігенції» (до Дня пам'яті жертв політичних репресій в Україні), що були використані у мовознавчій та народознавчій програмі «Аз»; журналісту Радіо Ера Дарині Таранець про склад документів, представлених на цій же виставці (матеріали використано в радіопередачі «Конвеєр культури», що вийшла в ефір 27 червня 2014 року).

За підсумками селекторної наради Харківської обласної державної адміністрації з питань роботи місцевих архівних установ області (архівних відділів РДА та міськрад, трудових архівів), що відбулася 27 червня 2014 року в малій залі Будинку рад, заступник директора Державного архіву Л.М. Юдіна надала інтерв'ю журналісту Харківської обласної телерадіокомпанії Роману Кривко з питань, що обговорювалися у ході селекторної наради (інтерв'ю вийшло в ефір обласного радіо 27 червня та 01 липня 2014 року у вечірніх новинах, 01 липня 2014 року – у ранкових новинах).

3 липня 2014 року о 17 годині 10 хвилин на місцевому телеканалі «ОТБ» у прямому ефірі в програмі «Харків on-line вечір» вийшов сюжет про виставку документів «Тернисті шляхи харківської інтелігенції», яка працювала в держархіві області з 23 по 26 червня 2014 року.

Головний спеціаліст відділу інформації та використання документів архіву Плисак В.А. надала коментарі щодо змісту виставки, розповіла про

видавничу та виставкову діяльність архіву, також про архівно-слідчі справи репресованих громадян, що зберігається в держархіві області.

18 вересня 2014 року головний спеціаліст відділу інформації та використання документів Плисак В.А. надала коментар кореспонденту обласного радіомовлення Харківської обласної телерадіокомпанії стосовно документів, які представлені на виставці «Усі сили на боротьбу з ворогом», присвяченій Дню партизанської слави в Україні. Сюжет вийшов в ефір телерадіокомпанії у новинах 22 вересня.

27 жовтня 2014 року головний спеціаліст відділу інформації та використання документів Плисак В.А. надала коментар кореспонденту обласного радіомовлення Харківської обласної телерадіокомпанії стосовно матеріалів, представлених на виставці «Пам'ять жива» (до 70-річчя звільнення України від фашистських загарбників), який вийшов в ефір телерадіокомпанії 28 жовтня у ранкових новинах та у 29 жовтня у передачі «На жорнах війни».

26 листопада та 01 грудня 2014 року вийшов в ефір у радіопередачі «На жорнах війни» Харківської обласної державної телерадіокомпанії «ОТБ» сюжет про спільний виставковий проект «Афганістан болит в моей душе».

За звітний період фахівцями Державного архіву підготовлено і направлено до редакцій місцевих газет 7 статей, з яких опубліковані 6: стаття головного спеціаліста Олени Сафоновой: «Призвание служить людям» (газета «Харьковские известия» від 30 січня 2014 року № 11); стаття архівіста І категорії Оксани Філіповой: «Точка на карті» (газета «Слобідський край» від 22 лютого 2014 року № 20); стаття начальника відділу Марії Ельксніт: «Праздник со слезами на глазах» (газета «Харьковские известия» від 08 травня 2014 року № 55); стаття головного спеціаліста Олени Сафоновой: «Харьковский театр кукол: история в документах» (газета «Харьковские известия» від 07 липня 2014 року); стаття заступника начальника відділу інформації та використання документів Макарової М.М. «Хранители рабочего життя. Як отримати підтвердження вашого трудового шляху», газета «Слобідський край» від 08 листопада 2014 року № 134; стаття головного спеціаліста відділу інформації та використання документів Плисак В.А. «Люди в селі вмирали на ходу...», газета «Слобідський край» від 22 листопада 2014 року № 140.

Направлена для опублікування в журналі «Березіль» стаття головного спеціаліста відділу інформації та використання документів Плисак В.А. «Документи розповідають: з історії репресованих митців Харківського театру ім. Т. Г. Шевченка».

Упродовж звітного року для студентів ВНЗів м. Харкова проведено 11 навчально-ознайомчих екскурсій та 3 навчально-виробничих практики, під час яких поінформовано про структуру Державного архіву, організацію його роботи, склад і зміст документів, умови їх зберігання, здійснення реставраційних робіт, публікаторську діяльність тощо.

Заступник директора архіву

Є.О. Куш